

Sygn. akt III CZP 115/13

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

Protokolant Bożena Kowalska

w sprawie z powództwa W. K.
przeciwko Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 maja 2014 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy w S.
postanowieniem z dnia 15 listopada 2013 r.,

"Czy jest zgodny z przepisami prawa skład Sądu Rejonowego w S.
wydający wyrok z dnia 4 września 2012 r. w sprawie I C .../11, w
którym orzekał sędzia przeniesiony w trybie art. 75 § 3 w związku z
art. 75 § 2 pkt 1 u.s.p., w sytuacji gdy decyzję o przeniesieniu podpisał
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości?"

odmawia podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 września 2012 r. Sądu Rejonowego w S. oddalono powództwo.

Rozpoznając apelację powoda wniesioną od tego wyroku, Sąd Okręgowy w S. powziął poważne wątpliwości prawne, którym dał wyraz w postanowieniu z dnia 15 listopada 2013 r. o przedstawieniu Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego. Wątpliwości te zostały wywołane tym, że w składzie Sądu pierwszej instancji zasiadał sędzia A. M., który decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 grudnia 2008 r., podpisaną przez podsekretarza stanu został w związku z likwidacją z dniem 1 stycznia 2009 r. Sądu Rejonowego w S., przeniesiony do Sądu Rejonowego C. Przeniesienie było następstwem wydania rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie zniesienia Sądu Rejonowego w S., utworzenia Sądu Rejonowego C. i Sądu Rejonowego P. i Z. oraz zmiany rozporządzenia w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. Nr 54, poz. 334 ze zm.). Na tej podstawie zniesiono w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w S. – Sąd Rejonowy w S. i jednocześnie utworzono w to miejsce dwa sądy: Sąd Rejonowy C. oraz Sąd Rejonowy P. i Z. Z aktem tym związane były decyzje Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu sędziów Sądu Rejonowego w S. na miejsca służbowe w dwóch nowoutworzonych Sądach. Żaden z sędziów znoszonego Sądu nie złożył wniosku o przeniesienie na inne miejsce służbowe, ani też nie wyraził pisemnej zgody na przeniesienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przyczyną uzasadniającą przedstawienie do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego była występująca w chwili orzekania przez Sąd drugiej instancji, rozbieżność stanowisk Sądu Najwyższego dotycząca prawidłowej wykładni art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 427 ze zm. – dalej: „Pr. o u.s.p.”). Zgodnie z art. 75 § 1 tej ustawy, przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe może nastąpić tylko za jego zgodą. Jak stanowi art. 75 § 2 Pr. o u.s.p., zgoda sędziego na przeniesienie na inne miejsce służbowe nie jest wymagana

w przypadkach wymienionych w punktach 1-4, w tym, w razie zniesienia stanowiska wywołanego zmianą organizacji sądownictwa lub zniesienia danego sądu lub wydziału zamiejscowego albo przeniesienia siedziby sądu (pkt 1). Według jednego ze stanowisk Sądu Najwyższego, wyrażonego w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2013 r., III CZP 46/13 (OSNC 2013, nr 12, poz. 135), uprawnienie do przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe przewidziane w art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt 1 Pr. o u.s.p. przysługuje wyłącznie Ministrowi Sprawiedliwości, w związku z czym nie może być przekazane innej osobie, w tym sekretarzowi i podsekretarzowi stanu. Wskazane wyżej uprawnienie Ministra Sprawiedliwości nie należy do władzy wykonawczej i nie jest decyzją administracyjną, nie ma więc do niego zastosowania art. 37 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (jedn. tekst: Dz. U. z 2012 r., poz. 392 – dalej: u.RM”), ani przepisy ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 743). Wydając decyzję o przeniesieniu sędziego, Minister Sprawiedliwości nie działa jako organ administracji publicznej, lecz organ władzy publicznej, a w konsekwencji może być zastąpiony jedynie przez Prezesa Rady Ministrów lub innego wskazanego członka Rady Ministrów, w warunkach określonych w art. 36 u.RM. Według drugiego, odmiennego stanowiska, wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r., III KK 280/13 (nie publ.) Minister Sprawiedliwości może być zastąpiony w realizacji uprawnienia wynikającego z art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt 1 Pr. o u.s.p. przez sekretarza lub podsekretarza stanu, co wynika z argumentów wynikających z uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2007 r., BSA I-4110-5/07 (OSNC 2008, nr 4, poz. 42), w której przyjęto, że uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do delegowania sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie (art. 77 § 1 Pr. o u.s.p.) może być w jego zastępstwie (art. 37 ust. 5 u.RM) albo z jego upoważnienia (art. 37 ust. 1 u.RM) wykonywane przez sekretarza lub podsekretarza stanu.

Przedstawiona wyżej rozbieżność stanowisk Sądu Najwyższego co do omawianego zagadnienia prawnego – mającego znaczenie dla oceny prawidłowości obsady sądów, w których składzie zasiadali sędziowie przeniesieni na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości podpisanych przez sekretarza lub

podsekretarza stanu - stała się podstawą podjęcia, na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, uchwały Pełnego Składu Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2014 r., BSA-4110-4/13 (OSNC 2014, nr 5, poz. 49), w której przyjęto, że w wydaniu decyzji o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe na podstawie art. 75 § 3 w zw. z art. 75 § 2 pkt 1 Pr. o u.s.p., Minister Sprawiedliwości nie może być zastąpiony przez sekretarza ani podsekretarza stanu (pkt 1) oraz że wykładnia dokonana w uchwale wiąże od chwili jej podjęcia (pkt 2). Uchwała ta z chwilą jej podjęcia, zgodnie z art. 61 § 6 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.), uzyskała moc zasady prawnej, wiążącej, według art. 62 tej ustawy, wszystkich sędziów Sądu Najwyższego.

W tej sytuacji wątpliwości prawne Sądu Okręgowego, które służyły się przyczyną przedstawienia zagadnienia prawnego, zostały jednoznacznie rozstrzygnięte w powołanej wyżej uchwale Pełnego Składu Sądu Najwyższego, co uzasadnia odmowę podjęcia uchwały (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2000 r., III CZP 7/00, OSNCP 2000, nr 12, poz. 221).

Z tych względów na podstawie art. 61 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym postanowiono, jak w sentencji.